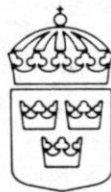

Motion till riksdagen

1985/86:Jo801

Barbro Sandberg och Per Arne Aglert (fp)

Ändring i vattenlagen

Mot.
1985/86
Jo801 – 802

Nedre Dalälvens natur är unik i landet och även internationellt uppmärksammas. Åtskilliga utredningar och inventeringar har klarlagt områdets stora naturvärden såväl för den ädla lövskogen, natur- och urskogspartier som för de utrotningshotade växt- och djurarterna. Till dessa senare hör bl. a. flera av de stora lundgräsen, många sällsynta insektsgrupper samt den vittryggiga hackspetten.

Kommunerna och länsstyrelserna kring nedre Dalälven har lagt ned mycket planeringsarbete för att på bästa sätt skydda vissa delar och därtill för turism och rörligt friluftsliv göra andra delar mera tillgängliga. Ett av de mest skyddsvärda objekten är det s. k. Båtforsområdet i Uppsala län.

År 1973 väcktes frågan om omprövning enligt vattenlagen av villkoren för Untra kraftverk. Frågan väcktes av kammarkollegiet bl. a. på grundval av underlagsmaterial som fördes fram i ett yttrande från länsstyrelsens styrelse. Syftet var att begära en ökad tappning genom Storgysinge regleringsdamm för att därmed säkra vattenföringen genom Båtforsområdet.

Den särpräglade naturen med forsskärgårdar, örrika, flikiga fjärdar, urskogar och älvängar med utrotningshotade växter och djur är för sitt fortbestånd helt beroende av ett strömmande vatten genom området. Det räcker inte med de kortvariga flöden som passerar vid högvattensituationer och som kraftverken av rent tekniska skäl inte kan tillgodogöra sig. Vattenföringen måste även under andra delar av året vara sådan att det unika växt- och djurlivet bevaras. Statens naturvårdsverk har i ett uttömmande yttrande den 22 april 1982 utvecklat sin syn på dessa frågor.

Kammarkollegiet är enligt vattenlagen den myndighet som skall föra det allmänna talan i vattenmål. Länsstyrelsen och naturvårdsverket har inte partsställning och får inte själva framställa yrkanden utan måste låta detta ske via kammarkollegiet.

I fallet Båtfors har kammarkollegiet — naturvårdens obligatoriska advokat — utan samråd med vare sig länsstyrelsen, naturvårdsverket eller Tierps kommun och utan att ha någon egen naturvetenskaplig sakkunskap valt att helt lägga ned sin talan avseende naturvärden. I stället har man träffat ett avtal som innebär att naturvärden för all framtid avstår från krav på vattenföring genom Båtfors. Naturvårdsverkets yttrande med de yrkanden som där framfördes har man inte ens ingivit till vattendomstolen.

Såväl myndigheter som kommunen, ideella naturvårdsorgan och enskilda personer har vädjat till kammarkollegiet att ompröva sin inställning och återkalla det träffade avtalet. Kammarkollegiet låter sig inte påverkas. Frå-

gan har också behandlats i riksdagen i en interpellation (1985/86:26). Länsstyrelsen har med stöd av naturvårdslagen förklarat området som interimistiskt naturreservat och även begärt handräckning för att öppna den laxtrappa som också inbegrips i avtalet och som ända tills den under sommaren olagligen stängdes svarat för en viss vattenföring. Vattendomstolen har avvisat länsstyrelsens begäran om handräckning. Länsstyrelsen har överklagat till vattenöverdomstolen.

Vid tillkomsten av den nya vattenlagen framfördes önskemål om att fackmyndigheterna själva skulle få partsställning. Så skedde inte, utan allt blev vid det gamla. Med all förståelse för synpunkten att det är angeläget att begränsa antalet parter som företräder det allmänna är det dock uppenbart att naturvården i vattenmål måste få föra sin egen talan på samma sätt som sker t. ex. vid prövning inför koncessionsnämnden enligt miljöskyddslagen. Det är uppenbart stötande att naturvårdsintressena skall vara beroende av en advokat som — utan egen sakkunskap — sätter sig i vattendomstolens ställe och inte ens till domstolen redovisar de olika fackmyndigheternas yrkanden.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till förändring i vattenlagen så att naturvården får partsställning och därmed kan föra sin egen talan via naturvårdsverket och länsstyrelsen.

Stockholm den 23 januari 1986

Barbro Sandberg (fp)

Per Arne Aglerlert (fp)

Mot. 1985/86
Jo801